

คู่มือการรายงานเมื่อเกิดอุบัติเหตุใน
สถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง
สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง
พ.ศ. ๒๕๔๒

คำนำ

กรมธุรกิจพลังงานเป็นหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแลด้านความปลอดภัยของการเก็บรักษา การใช้ การขนส่ง และการจำหน่าย ของการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และกฎหมายที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกับการกำกับดูแลการประกอบกิจการควบคุมบางส่วนนั้น ได้มีการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และบางส่วนยังได้มีการมอบหมายให้ราชการส่วนภูมิภาคด้วย

ในการนี้กรมธุรกิจพลังงานจึงได้จัดทำคู่มือการรายงานเมื่อเกิดอุบัติเหตุในกิจการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการจัดการเมื่อเกิดอุบัติเหตุในกิจการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเป็นมาตรฐานเดียวกัน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. วัตถุประสงค์	๑
๓. คำอธิบาย	๑
๔. ภูมิหายที่เกี่ยวข้อง	๕
๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๗
๖. แบบรายงาน/แบบสั่งระงับการดำเนินกิจการ	
- แบบรายงานการเกิดอุบัติเหตุเบื้องต้น (รพ.ร๑.๑)	๙
- แบบรายงานการเกิดอุบัติเหตุ (รพ.ร๑.๒)	๑๑
- แบบสั่งระงับการดำเนินกิจการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วย การควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (รพ.ร๑.๓)	๑๓
๗. รายชื่อคณะทำงานจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเมื่อเกิดอุบัติเหตุของกิจการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง	๑๔

การรายงานเมื่อเกิดอุบัติเหตุในสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง

๑. หลักการและเหตุผล

กรมธุรกิจพลังงาน มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

ดังนั้น กรมธุรกิจพลังงานเห็นว่า ควรมีการจัดทำขั้นตอนการรายงานเมื่อเกิดอุบัติเหตุในกิจการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการเมื่อเกิดอุบัติเหตุ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อกำหนดแนวทางและขั้นตอนการรายงานเมื่อเกิดอุบัติเหตุในกิจการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อรายงานให้กรมธุรกิจพลังงานทราบ

๒. เพื่อกำหนดมาตรฐานการรายงานข้อมูล เมื่อเกิดอุบัติเหตุในกิจการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒

๓. คำอธิบาย

๓.๑ “อุบัติเหตุ” หมายถึง ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ซึ่งอาจเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ ชีวิตหรือทรัพย์สิน ได้

๓.๒ “น้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า

(๑) ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว น้ำมันดิบ น้ำมันเบนซิน น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบิน น้ำมันก๊าด น้ำมันดีเซล น้ำมันเตา และน้ำมันหล่อลื่น

(๒) สิ่งอื่นที่ใช้หรืออาจใช้เป็นวัตถุดิบในการกลั่นหรือผลิตเพื่อให้ได้มา ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรืออาจใช้เป็นเชื้อเพลิงหรือเป็นสิ่งหล่อลื่น หรือสิ่งอื่นที่ใช้หรืออาจใช้เป็นเชื้อเพลิงหรือเป็นสิ่งหล่อลื่น ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

๓.๓ “การมีน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในครอบครอง” หมายความว่า การมีไว้ในครอบครองไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่นและไม่ว่าจะเป็นกรณีมิใช่เพื่อจำหน่าย เพื่อขนส่ง เพื่อใช้หรือเพื่อประการอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการทิ้งหรือปรากฏในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย

๓.๔ “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า วิศวกรของกรมธุรกิจพลังงานหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

คำสั่งแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ แล้วแต่กรณี

(๑) คำสั่งกระทรวงพลังงานที่ ๙ / ๒๕๕๒ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ สั่ง ณ วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ (ข้าราชการกระทรวงพลังงาน กรมธุรกิจพลังงาน ผู้ว่าราชการจังหวัด พนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

(๒) คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๑๗ / ๒๕๕๓ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓ (ข้าราชการตำรวจ)

(๓) คำสั่งกระทรวงพลังงานที่ ๒๑/๒๕๕๕ เรื่อง แก้ไขคำสั่งแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ สั่ง ณ วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ (จาก “ผู้อำนวยการสำนักอนามัย สังกัดกรุงเทพมหานคร” เป็น “ผู้อำนวยการสำนักการโยธา สังกัดกรุงเทพมหานคร”)

(๔) คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๓๕/๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒

(๕) คำสั่งกระทรวงพลังงานที่ ๒/๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ สั่ง ณ วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๖ (ข้าราชการตำแหน่งนายอำเภอ ในเขตท้องที่จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี)

๓.๕ “ผู้อนุญาต” หมายความว่า อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน หรือ ผู้ซึ่งอธิบดีกรมธุรกิจพลังงานมอบหมาย ดังนี้

ผู้อนุญาต	เขตพื้นที่	ขอบเขตงาน
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือ ผู้อำนวยการเขต (เฉพาะกิจการควบคุมน้ำมัน)	ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (กรณีผู้อำนวยการเขตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครที่รับผิดชอบ)	(๑) กิจการควบคุมประเภทที่ ๑ ได้แก่ การตรวจตราสถานประกอบกิจการ (๒) กิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ได้แก่ การรับแจ้งการประกอบกิจการ และการตรวจตราสถานประกอบกิจการ (๓) กิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ได้แก่ การอนุญาตประกอบกิจการ และการตรวจตราสถานประกอบกิจการ เฉพาะสถานีบริการน้ำมัน ยกเว้นประเภท ฉ
นายกเมืองพัทยา (เฉพาะกิจการควบคุมน้ำมัน)	เมืองพัทยา	(๑) กิจการควบคุมประเภทที่ ๑ ได้แก่ การตรวจตราสถานประกอบกิจการ (๒) กิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ได้แก่ การรับแจ้งการประกอบกิจการ และการตรวจตราสถานประกอบกิจการ (๓) กิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ได้แก่ การอนุญาตประกอบกิจการ และการตรวจตราสถานประกอบกิจการ เฉพาะสถานีบริการน้ำมัน ยกเว้นประเภท ฉ
นายกเทศมนตรี (เฉพาะกิจการควบคุมน้ำมัน)	เทศบาลที่รับผิดชอบ	(๑) กิจการควบคุมประเภทที่ ๑ ได้แก่ การตรวจตราสถานประกอบกิจการ (๒) กิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ได้แก่ การรับแจ้งการประกอบกิจการ และการตรวจตราสถานประกอบกิจการ (๓) กิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ได้แก่ การอนุญาตประกอบกิจการ และการตรวจตราสถานประกอบกิจการ เฉพาะสถานีบริการน้ำมัน ยกเว้นประเภท ฉ
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (เฉพาะกิจการควบคุมน้ำมัน)	องค์การบริหารส่วนตำบลที่รับผิดชอบ	(๑) กิจการควบคุมประเภทที่ ๑ ได้แก่ การตรวจตราสถานประกอบกิจการ (๒) กิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ได้แก่ การรับแจ้งการประกอบกิจการ และการตรวจตราสถานประกอบกิจการ (๓) กิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ได้แก่ การอนุญาตประกอบกิจการ และการตรวจตราสถานประกอบกิจการ เฉพาะสถานีบริการน้ำมัน ยกเว้นประเภท ฉ

ผู้อนุญาต	เขตพื้นที่	ขอบเขตงาน
<p>ผู้ว่าราชการจังหวัด (เฉพาะกิจการควบคุม น้ำมันและก๊าซ ปิโตรเลียมเหลว)</p> <p>อธิบดีกรมเชื้อเพลิง ธรรมชาติ</p>	<p>จังหวัดที่รับผิดชอบ</p>	<p>(๑) การอนุญาตประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม</p> <p>(๒) การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลง การออกใบแทนใบอนุญาต และการโอนใบอนุญาตประกอบกิจการถึงขนส่งน้ำมัน ประเภทรถขนส่งน้ำมันที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือประกอบกิจการในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบ</p> <p>(๓) การอนุญาตประกอบกิจการ การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลง การออกใบแทนใบอนุญาตและการโอนใบอนุญาต ในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประเภทโรงบรรจุ - สถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประเภทสถานีที่ใช้ลักษณะที่สาม ยกเว้นกรณีที่ใช้ถังเก็บและจ่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นแบบทรงกลม (Sphere type) หรือแบบถังเย็น (Refrigerated type) - สถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประเภทร้านจำหน่ายลักษณะที่สอง - สถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประเภทโรงเก็บลักษณะที่สอง - สถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว <p>(๔) การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลง การออกใบแทนใบอนุญาต และการโอนใบอนุญาตประกอบกิจการถึงขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประเภทรถขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือประกอบกิจการในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบ</p> <p>(๕) การให้ความเห็นชอบผลการทดสอบและตรวจสอบถังเก็บและจ่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว หรือถังขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวกรณีครบวาระ รวมถึงระบบท่อและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการประกอบกิจการก๊าซปิโตรเลียมเหลว ในพื้นที่ หรือจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือประกอบกิจการในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประเภทโรงบรรจุ - สถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประเภทสถานีที่ใช้ลักษณะที่สาม ยกเว้นกรณีที่ใช้ถังเก็บและจ่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นแบบทรงกลม (Sphere type) หรือแบบถังเย็น (Refrigerated type) - สถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว - ถังขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลว <p>อนุญาตให้ประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงคลังน้ำมัน ระบบการส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ จากต้นทางจนถึงสถานที่ขายหรือจำหน่ายเฉพาะในส่วนของน้ำมันดิบตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ที่อยู่ในกำกับดูแลของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ</p>

๓.๖ “สถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง” ได้แก่

๓.๖.๑ สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน มี ๓ ลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ลักษณะที่หนึ่ง ได้แก่ สถานที่เก็บน้ำมันชนิดใดชนิดหนึ่งหรือหลายชนิด
ดังต่อไปนี้

- (ก) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟมากที่มีปริมาณไม่เกิน ๔๐ ลิตร
  - (ข) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟปานกลางที่มีปริมาณไม่เกิน ๒๒๗ ลิตร
  - (ค) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟน้อยที่มีปริมาณไม่เกิน ๔๕๔ ลิตร
- (๒) ลักษณะที่สอง ได้แก่ สถานที่เก็บน้ำมันชนิดใดชนิดหนึ่งหรือหลายชนิด

ดังต่อไปนี้

(ก) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟมากที่มีปริมาณเกิน ๔๐ ลิตร

แต่ไม่เกิน ๔๕๔ ลิตร

(ข) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟปานกลางที่มีปริมาณเกิน ๒๒๗ ลิตร

แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร

(ค) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟน้อยที่มีปริมาณเกิน ๔๕๔ ลิตร

แต่ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ ลิตร

(๓) ลักษณะที่สาม ได้แก่ สถานที่เก็บน้ำมันชนิดใดชนิดหนึ่งหรือหลายชนิด

ดังต่อไปนี้

(ก) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟมากที่มีปริมาณเกิน ๔๕๔ ลิตรขึ้นไป

(ข) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟปานกลางที่มีปริมาณเกิน

๑,๐๐๐ ลิตรขึ้นไป

(ค) สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟน้อยที่มีปริมาณเกิน ๑๕,๐๐๐ ลิตร

ขึ้นไป

โดยปริมาณทั้งหมดของน้ำมันในสถานที่เก็บรักษาน้ำมันลักษณะที่สาม
รวมกันแล้วต้องไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ ลิตร

๓.๖.๒ สถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลว มี ๓ ประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) สถานที่ใช้ ได้แก่ สถานที่ที่ใช้ในการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวไว้เพื่อการ
ใช้เอง มี ๓ ลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) ลักษณะที่หนึ่ง ได้แก่ สถานที่ใช้ซึ่งใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลวจาก
ถังก๊าซปิโตรเลียมเหลวหุ้ดัมที่มีปริมาณเกิน ๒๕๐ ลิตร แต่ไม่เกิน ๕๐๐ ลิตร

(ข) ลักษณะที่สอง ได้แก่ สถานที่ใช้ซึ่งใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลวจาก
ถังก๊าซปิโตรเลียมเหลวหุ้ดัมที่มีปริมาณเกิน ๕๐๐ ลิตร แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร

(ค) ลักษณะที่สาม ได้แก่ สถานที่ใช้ซึ่งใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่มี
ปริมาณเกิน ๑,๐๐๐ ลิตรขึ้นไป

(๒) ร้านจำหน่าย ได้แก่ สถานที่ที่ใช้ในการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่บรรจุ
อยู่ในกระป๋องก๊าซปิโตรเลียมเหลวหรือถังก๊าซปิโตรเลียมเหลวหุ้ดัมไว้เพื่อการจำหน่าย มี ๒ ลักษณะ
ดังต่อไปนี้

(ก) ลักษณะที่หนึ่ง ได้แก่ ร้านจำหน่ายที่มีการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลว
ที่มีปริมาณเกิน ๑๕๐ ลิตร แต่ไม่เกิน ๕๐๐ ลิตร

(ข) ลักษณะที่สอง ได้แก่ ร้านจำหน่ายที่มีการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลว
ที่มีปริมาณเกิน ๕๐๐ ลิตรขึ้นไป

(๓) โรงเก็บ ได้แก่ สถานที่ที่ใช้ในการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่บรรจุอยู่ในกระป๋องก๊าซปิโตรเลียมเหลวหรือถังก๊าซปิโตรเลียมเหลวหุงต้ม แต่ไม่รวมถึงสถานที่ใช้หรือร้านจำหน่ายมี ๒ ลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) ลักษณะที่หนึ่ง ได้แก่ โรงเก็บที่มีการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่มีปริมาณเกิน ๕๐๐ ลิตรแต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร

(ข) ลักษณะที่สอง ได้แก่ โรงเก็บที่มีการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่มีปริมาณเกิน ๑,๐๐๐ ลิตรขึ้นไป

๓.๖.๓ สถานที่เก็บรักษาก๊าซธรรมชาติ ได้แก่ สถานที่ที่ใช้ในการเก็บรักษาก๊าซธรรมชาติตาม (๑) ของบทนิยามคำว่า “ก๊าซธรรมชาติ” ในข้อ ๓ ของกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่มีปริมาณไม่เกิน ๕,๐๐๐ ลิตร เฉพาะสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรักษา ก๊าซธรรมชาติเพื่อการติดตั้งระบบรถยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติหรือใช้สำหรับการตรวจสอบและทดสอบ การติดตั้งระบบรถยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ หรือสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรักษาก๊าซธรรมชาติเพื่อใช้ในงานเพื่อการศึกษาหรืองานวิจัยเท่านั้น

๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- (๑) พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒
- (๒) พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐
- (๓) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖
- (๔) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง มอบหมายให้อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติเป็นผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ และคำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๓๕/๒๕๕๕

๔.๑ กฎหมายสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน

- (๑) กฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๕๑
- (๒) กฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐
- (๓) กฎกระทรวงการซ่อมบำรุงถังเก็บน้ำมันและถังขนส่งน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๖๐
- (๔) กฎกระทรวงระบบไฟฟ้าและระบบป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่าของสถานที่ประกอบกิจการน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๖
- (๕) กฎกระทรวงควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๕๐
- (๖) กฎกระทรวงควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๓
- (๗) ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่ให้มีการติดตั้งระบบควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐
- (๘) ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่ให้มีการติดตั้งระบบควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๓

๔.๒ กฎหมายสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลว

- (๑) กฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทสถานที่ใช้ พ.ศ. ๒๕๖๒
- (๒) กฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทโรงเก็บ พ.ศ. ๒๕๖๐
- (๓) กฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประเภทร้านจำหน่าย พ.ศ. ๒๕๖๔
- (๔) กฎกระทรวงสถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประเภทโรงบรรจุ พ.ศ. ๒๕๖๔

(๕) กฎกระทรวงระบบไฟฟ้าและระบบป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่าของสถานประกอบกิจการ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว พ.ศ. ๒๕๖๔

(๖) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับลักษณะ การติดตั้ง และการทดสอบและตรวจสอบระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยแบบหัวกระจายน้ำดับเพลิงในโรงเก็บ พ.ศ. ๒๕๖๑

๔.๓ กฎหมายสถานที่เก็บรักษาก๊าซธรรมชาติ

กฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาก๊าซธรรมชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑

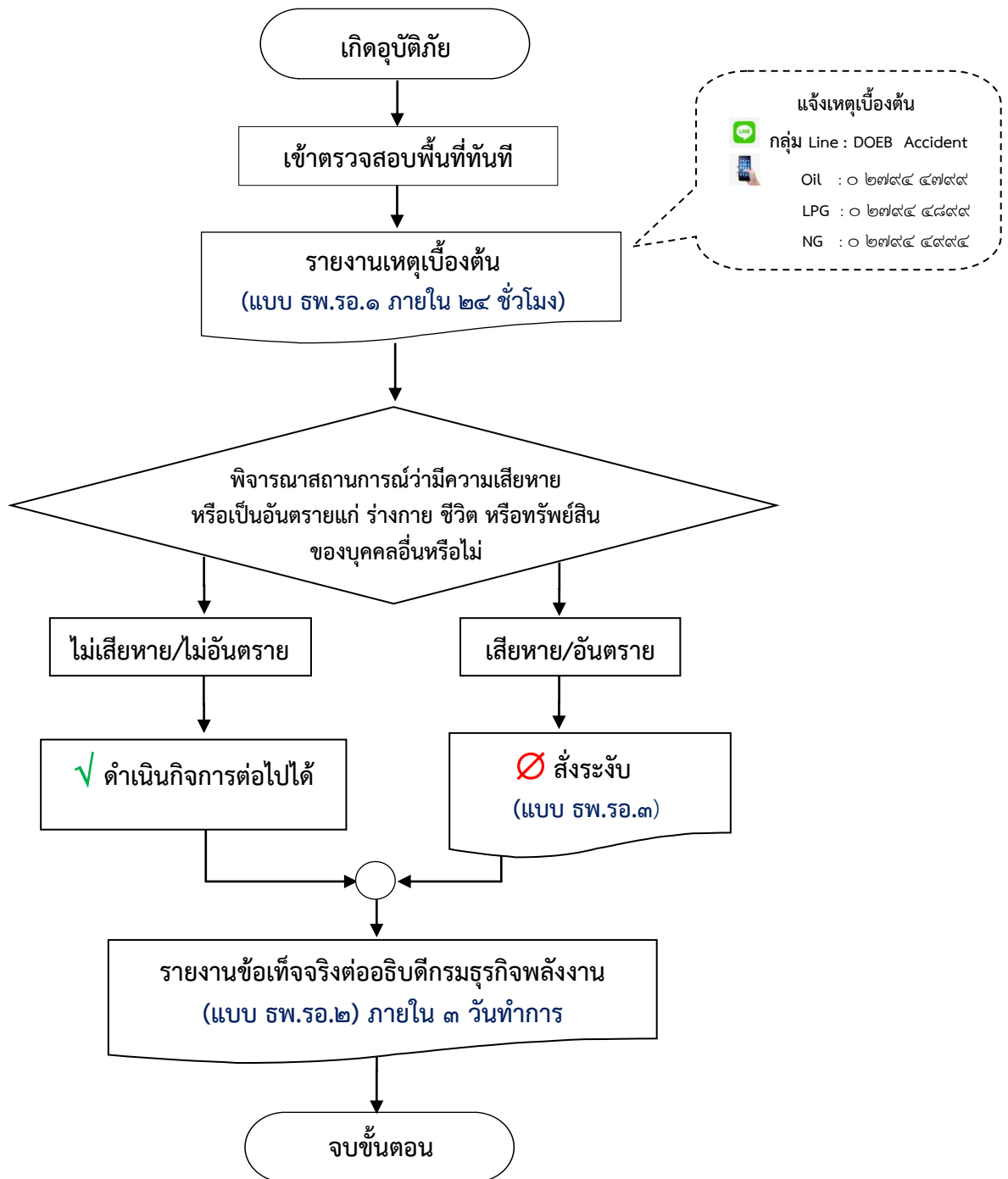
๔.๔ กฎหมายผู้ปฏิบัติงานน้ำมันเชื้อเพลิง

ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ แบบคำขอ แบบใบรับรอง แบบบัตรประจำตัว และหลักสูตรการฝึกอบรมของผู้ฝึกอบรม วิทยากร และผู้ปฏิบัติงาน พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๑ บททั่วไป ข้อ ๒ ดังนี้

“การประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมันประเภทรถขนส่งน้ำมัน คลังน้ำมัน สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ก สถานีบริการน้ำมันประเภท ข สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง สถานีบริการน้ำมันประเภท ฉ ระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม ถังขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่นำมาติดตั้งไว้กับตัวโครงรถ คลังก๊าซปิโตรเลียมเหลว สถานที่บรรจุ ก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทโรงบรรจุ สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทห้องบรรจุ สถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว สถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทสถานีที่ใช้ ลักษณะที่สาม สถานีเก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทร้านจำหน่าย ลักษณะที่สอง สถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทโรงเก็บ ลักษณะที่สอง ระบบการขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวทางท่อ ถังขนส่งก๊าซธรรมชาติ คลังก๊าซธรรมชาติ สถานที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ สถานีบริการก๊าซธรรมชาติ ต้องมีผู้ปฏิบัติงานจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งคนตลอดระยะเวลาที่เปิดดำเนินการหรือทำการขนส่ง แล้วแต่กรณี”

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

แผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

หมายเหตุ : ๑. สำหรับสถานประกอบกิจการควบคุมที่ได้มีการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานการเกิดอุบัติเหตุเบื้องต้น (ธพ.รอ.๑) และรายงานการเกิดอุบัติเหตุ (ธพ.รอ.๒) มายังสำนักงานพลังงานจังหวัดในพื้นที่ที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่ เพื่อให้สำนักงานพลังงานจังหวัดรายงานมายังกรมธุรกิจพลังงานตามลำดับขั้นตอนต่อไป

๒. สำหรับสถานประกอบกิจการควบคุมที่ได้มีการมอบหมายให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรืออธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติเป็นผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานการเกิดอุบัติเหตุเบื้องต้น (ธพ.รอ.๑) และ รายงานการเกิดอุบัติเหตุ (ธพ.รอ.๒) มายังกรมธุรกิจพลังงาน

ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ	คำอธิบาย / รายละเอียด
๑. เกิดอุบัติเหตุ		เช่น เพลิงไหม้ น้ำมันเชื้อเพลิงรั่วไหล ภาชนะบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงชำรุดเสียหาย ระบบท่อน้ำมันเชื้อเพลิงและอุปกรณ์ชำรุดเสียหาย เป็นต้น
๒. เมื่อทราบเหตุ พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบพื้นที่เกิดเหตุ	พนักงานเจ้าหน้าที่	เมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบยังสถานที่ที่เกิดเหตุอุบัติเหตุ โดยทันที พร้อมบันทึกรายละเอียด เช่น การถ่ายภาพ การสอบถามข้อเท็จจริงในที่เกิดเหตุ เป็นต้น
๓. จัดทำรายงานการแจ้งเหตุเบื้องต้น	พนักงานเจ้าหน้าที่	ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำรายงานเหตุเบื้องต้นเป็นหนังสือถึงอธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน เพื่อแจ้งเหตุอุบัติเหตุเบื้องต้นตามแบบรายงานการเกิดอุบัติเหตุเบื้องต้น (ธพ.รอ.๑) และแจ้งให้กรมธุรกิจพลังงานทราบผ่านกลุ่มLine : DOEB Accident ภายใน ๒๔ ชั่วโมง
๔. พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณา	พนักงานเจ้าหน้าที่	หากสถานประกอบกิจการที่เกิดเหตุ นั้น พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาแล้วเห็นว่า หากปล่อยให้ดำเนินกิจการต่อไป อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ ความเสียหาย หรืออันตรายแก่ร่างกาย ชีวิต หรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการสั่งระงับการดำเนินกิจการ (อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒) ตามแบบสั่งระงับการดำเนินกิจการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ธพ.รอ.๓)
๕. รายงานให้อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานทราบ	พนักงานเจ้าหน้าที่	ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานข้อเท็จจริงเป็นหนังสือถึงอธิบดีกรมธุรกิจพลังงานทราบภายใน ๓ วันทำการ พร้อมเอกสาร ดังนี้ (๑) แบบรายงานการเกิดอุบัติเหตุ (ธพ.รอ.๒) (๒) ภาพถ่ายเหตุการณ์ (ถ้ามี) (๓) กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่มีการสั่งระงับการดำเนินกิจการ ให้แจ้งเหตุผลและความจำเป็นในการสั่งระงับการดำเนินการดังกล่าวในรายงาน พร้อมสำเนาแบบสั่งระงับการดำเนินกิจการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ธพ.รอ.๓) ด้วย

หมายเหตุ : สำหรับกิจการก๊าซธรรมชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในพื้นที่เกิดเหตุเข้าไปตรวจสอบยังสถานที่เกิดเหตุ โดยทันทีที่ทราบหรือได้รับการประสานงานพร้อมบันทึกรายละเอียดเหตุการณ์เบื้องต้นและแจ้งให้กรมธุรกิจพลังงานทราบผ่านกลุ่ม Line : DOEB Accident เพื่อให้กรมธุรกิจพลังงานจัดทำรายงานการเกิดอุบัติเหตุเบื้องต้น (ธพ.รอ.๑) ภายใน ๒๔ ชั่วโมง

๖. แบบรายงาน/แบบสั่งระงับการดำเนินกิจการ

๖.๑ แบบรายงานการเกิดอุบัติเหตุเบื้องต้น (ธพ.รอ.๑)

๖.๒ แบบรายงานการเกิดอุบัติเหตุ (ธพ.รอ.๒)

๖.๓ แบบสั่งระงับการดำเนินกิจการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ธพ.รอ.๓)

แบบรายงานการเกิดอุบัติเหตุเบื้องต้น

เรียน อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน

ประเภทสถานที่ประกอบกิจการ

สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่หนึ่ง ลักษณะที่สอง ลักษณะที่สามสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประเภทสถานที่ใช้ ลักษณะที่หนึ่ง ลักษณะที่สอง ลักษณะที่สามสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประเภทร้านค้าจำหน่าย ลักษณะที่หนึ่ง ลักษณะที่สองสถานที่เก็บรักษาปิโตรเลียมเหลว ประเภทโรงเก็บ ลักษณะที่หนึ่ง ลักษณะที่สอง สถานที่เก็บรักษาก๊าซธรรมชาติ ตรวจสอบเบื้องต้นไม่พบรายละเอียดใบรับแจ้ง/ใบอนุญาต

ใบอนุญาต/ใบรับแจ้งประกอบกิจการควบคุม

ชื่อผู้รับใบอนุญาต/ใบรับแจ้ง .....

ใบอนุญาต/ใบรับแจ้ง เลขที่ .....

เลขที่ ..... ห้อง/ชั้น/อาคาร .....

หมู่ที่ ..... ซอย ..... ถนน ..... ตำบล/แขวง .....

อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... โทรศัพท์ .....

วัน เวลา และสถานที่เกิดเหตุ

เกิดเหตุวันที่ ..... เวลา ..... น.

สถานที่เกิดเหตุ ณ สถานที่ประกอบกิจการ ชื่อ ..... เลขที่ .....

ถนน ..... แขวง/ตำบล .....

เขต/อำเภอ ..... จังหวัด .....

ท้องที่สถานีตำรวจ .....

สรุปข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุและความเสียหาย

ลักษณะของอุบัติเหตุที่เกิด เพลิงไหม้ น้ำมันเชื้อเพลิงรั่วไหล ภาชนะบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงชำรุดเสียหาย ระบบท่อน้ำมันเชื้อเพลิงและอุปกรณ์ชำรุดเสียหาย อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....ความเสียหายเบื้องต้น ทรัพย์สิน (ค่าเสียหายโดยประมาณ) ..... มีผู้บาดเจ็บ จำนวน ..... คน มีผู้เสียชีวิต จำนวน ..... คนสถานการณ์ปัจจุบัน (ณ ขณะที่อยู่ในที่เกิดเหตุ) เข้าสู่ภาวะปกติแล้ว ยังอยู่ในระหว่างการระงับเหตุ

วันที่รายงาน ..... เวลา ..... น.

ลงชื่อ ..... พนักงานเจ้าหน้าที่

(.....)

ตำแหน่ง .....

หมายเลขโทรศัพท์ .....

- (๔) สถาบันพัฒนาเทคนิคพลังงาน (ข้อมูลเกี่ยวกับบัตรประจำตัวผู้ปฏิบัติงาน)
- : ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาเทคนิคพลังงาน ๐ ๒๗๙๔ ๔๖๙๙
  - : หัวหน้ากลุ่มรับรองความปลอดภัยด้านวิศวกรรม ๒ ๐๓๘ ๑๙๖ ๙๓๖ - ๘ ต่อ ๑๑๘

แบบรายงานการเกิดอุบัติเหตุ

เรียน อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน

ประเภทสถานที่ประกอบกิจการ

- สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่หนึ่ง ลักษณะที่สอง ลักษณะที่สาม
- สถานที่เก็บรักษาแก๊สปิโตรเลียมเหลว ประเภทสถานที่ใช้ ลักษณะที่หนึ่ง ลักษณะที่สอง ลักษณะที่สาม
- สถานที่เก็บรักษาแก๊สปิโตรเลียมเหลว ประเภทร้านจำหน่าย ลักษณะที่หนึ่ง ลักษณะที่สอง
- สถานที่เก็บรักษาแก๊สปิโตรเลียมเหลว ประเภทโรงเก็บ ลักษณะที่หนึ่ง ลักษณะที่สอง
- สถานที่เก็บรักษาแก๊สธรรมชาติ ตรวจสอบเบื้องต้นไม่พบรายละเอียดใบรับแจ้ง/ใบอนุญาต

ใบอนุญาต/ใบรับแจ้งประกอบกิจการควบคุม

ชื่อผู้รับใบอนุญาต/ใบรับแจ้ง .....

เลขที่ใบอนุญาต/ใบรับแจ้ง .....

เลขที่ ..... ห้อง/ชั้น/อาคาร .....

หมู่ที่ ..... ซอย ..... ถนน ..... ตำบล/แขวง .....

อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... โทรศัพท์ .....

เลขที่กรมธรรม์ประกันภัย.....(ถ้ามี) ชื่อ/รหัสผู้รับประกันภัย.....

วัน เวลา และสถานที่เกิดเหตุ

เกิดเหตุวันที่ ..... เวลา ..... น.

ชื่อสถานประกอบการ..... แขวง/ตำบล .....

เขต/อำเภอ ..... จังหวัด .....

ท้องที่สถานีตำรวจ .....

ข้อมูลบัตรประจำตัวผู้ปฏิบัติงานน้ำมันเชื้อเพลิง (เฉพาะกิจการควบคุมประเภทที่ ๓)

ชื่อ ..... นามสกุล ..... เลขที่บัตร .....

สรุปข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุและความเสียหาย

- ลักษณะของอุบัติเหตุที่เกิด เพลิงไหม้ น้ำมันเชื้อเพลิงรั่วไหล ภาชนะบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงชำรุดเสียหาย
- ระบบท่อน้ำมันเชื้อเพลิงและอุปกรณ์ชำรุดเสียหาย
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ .....

ความเสียหายเบื้องต้น ทรัพย์สิน (ค่าเสียหายโดยประมาณ) .....

มีผู้บาดเจ็บ จำนวน ..... คน มีผู้เสียชีวิต จำนวน ..... คน

สถานการณ์ปัจจุบัน (ณ ขณะที่อยู่ในที่เกิดเหตุ) เข้าสู่ภาวะปกติแล้ว ยังอยู่ในระหว่างการระงับเหตุ

วันที่รายงาน ..... เวลา ..... น.

ลงชื่อ ..... พนักงานเจ้าหน้าที่
(.....)

ตำแหน่ง .....

หมายเลขโทรศัพท์ .....

แบบสั่งระงับการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

เรียน .....

เรื่อง ระงับการดำเนินการ .....

ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ

ด้วย พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบพบการดำเนินการอันมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อน รำคาญ ความเสียหาย หรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

กิจการควบคุม ประเภทที่ ๑ (ระบุประเภทกิจการ) .....

ประเภทที่ ๒ (ระบุประเภทกิจการ) .....

ประเภทที่ ๓ (ระบุประเภทกิจการ) .....

เหตุเกิด ณ เลขที่ ..... ห้อง/ชั้น/อาคาร .....

หมู่ที่ ..... ซอย ..... ถนน ..... ตำบล/แขวง .....

อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... โทรศัพท์ .....

ข้อพิจารณา

พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วน หากปล่อยให้ดำเนินการต่อไป อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ ความเสียหาย หรืออันตรายแก่ร่างกาย ชีวิต หรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น

กฎหมายที่ให้อำนาจ และคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงสั่งระงับการดำเนินการ (ระบุหมายเลขทะเบียนรถ หมายเลขถัง หรือที่ตั้งสถานประกอบกิจการ แล้วแต่กรณี)

ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไปและขอให้ดำเนินการ .....

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณายกเลิกคำสั่งนี้ ต่อไป

หมายเหตุ : หากท่านไม่พอใจในคำสั่งนี้
ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
พลังงานภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับ
แจ้งคำสั่ง

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

วันที่ ... เดือน ..... พ.ศ. ....

รายชื่อคณะกรรมการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเมื่อเกิดอุบัติเหตุ
ของสถานประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง

-----

๑. นายถวัลย์	ธนกิจเจริญพัฒน์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายนพสันต์	เหมือนสังข์	คณะกรรมการ
๓. นายภาณุพงษ์	จันทร์ฝ้าย	คณะกรรมการ
๔. นายเสริมพงศ์	สุวรรณะ	คณะกรรมการ
๕. นายจารุกิตติ์	อรทัย	คณะกรรมการ
๖. นายศุภวัฒน์	ฉิมทับ	คณะกรรมการและเลขานุการ
๗. นางมิธารัฐ	ปลั่งดี	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ